

ЗМІСТ

ПРЕССЛУЖБА МОН УКРАЇНИ ІНФОРМУЄ	3
НМУ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ — 180 РОКІВ	
Юрій Кучин, Борис Михайличенко, Рімма Скрипник, Наталія Гребень. Євроінтеграційний напрям у Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця як вимога сьогодення	7
АНАЛІЗУЮТЬ НАУКОВЦІ	
Олексій Нестуля, Світлана Нестуля. Критеріально-діагностична база формування лідерської компетентності майбутніх викладачів закладу вищої освіти	15
В'ячеслав Рагойша. Портрет епохи, або Митці, які єднали і єднають українську та білоруську культури	30
Андрій Марченко, Петро Масляк, Сергій Уліганець. Релігії та релігійні спори Києва як складові сакрального статусу міста	66
Сергій Виткалов, Володимир Виткалов. Вступна кампанія — 2021: погляд із регіону	79
СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ	
Микола Близнюк. Методична система навчання основ інформаційних технологій	84
З ІСТОРІЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ	
Петро Чолпан. Олександр Захарович Голик — ректор Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка	101

Зміст. Продовження

Вища освіта і наука: огляд періодичних видань	109
Contents	127

Головний редактор — К.М. Левківський

Редакційна колегія: К.С. Абдієв (Казахстан); В.П. Андрущенко; В.Д. Базилевич; В.І. Бондар; Л.В. Губерський; Т.-Л. Деордіца; Р.О. Додонов; М.Б. Євтух; Т.О. Коломоєць; А.Є. Конверський; В.Г. Кремень; А.І. Кузьмінський; В.І. Кушерець; І.Ф. Надольний; І.Ф. Прокопенко; В.Я. Тацій; О.Л. Шевнюк; В.С. Щербина

Над випуском працювали: В.П. Розумний, Л.В. Кирпич, Ю.М. Слуцька — відповідальний секретар, С.А. Михайлова, Л.С. Кулешова, О.С. Кузуб, І.А. Олійник

На першій сторінці обкладинки — студенти та викладачі Національного медичного університету імені О.О. Богомольця.

Індекс журналу в каталозі передплатних видань України: 21876

Журнал “Вища школа” внесено до Переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт з педагогіки (Постанова президії ВАК України від 22.12.2010 № 1-05/8) та філософії (Постанова президії ВАК України від 01.07.2010 № 1-05/5) на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук.

Видання зареєстровано в Міністерстві юстиції України. Свідоцтво КВ № 12864-1748ПР від 27.06.2007. Усі права застережено. Передруки і переклади дозволяються лише за згодою автора та редакції. Редакція не обов’язково поділяє думку автора. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв та іншої інформації несуть автори публікацій. Відповідальність за зміст рекламних оголошень несе рекламодавець.

Журнал поширюється лише за передплатою. Авторський примірник можна придбати у книгарні “Абзац”, тел.: (044) 581-15-68, попередньо його замовивши.

Адреса редакції: 01030, м. Київ, вул. Стрілецька, 28.

Тел.: (044) 272-42-91; факс: (044) 234-23-36.

E-mail: slutska@society.kiev.ua **http://www.znannia.com.ua**

Видавець — Видавництво “Знання”, 01030, м. Київ, вул. Стрілецька, 28

Свідоцтво суб’єкта видавничої справи ДК № 3596 від 05.10.2009 р.

Підписано до друку 11.10.2021. Формат 70х100 1/16.

Папір офс. № 1. Друк офс. Гарнітура Academy.

Ум. друк. арк. 11,2. Обл.-вид. арк. 11,2. Наклад 450 пр. Зам. №

© “Вища школа”, 2021

УДК 378.1.001.76:378.661(477-25)

Юрій Кучин, ректор Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, доктор медичних наук, професор, м. Київ;

Борис Михайличенко, завідувач кафедри судової медицини та медичного права Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, доктор медичних наук, професор, м. Київ;

Рімма Скрипник, проректор з науково-педагогічної роботи, міжнародних зв'язків та європейської інтеграції Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, доктор медичних наук, професор, м. Київ;

Наталія Гребень, провідний фахівець навчально-методичного відділу Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, кандидат медичних наук, доцент, м. Київ

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ НАПРЯМ У НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ ЯК ВИМОГА СЬОГОДЕННЯ

Виклики сьогодення передбачають підвищення якості освіти, у зв'язку з чим на теренах Європи було створено загальноєвропейський освітній простір, підґрунтям для якого стало прийняття Болонської декларації. Принципи існування загальноєвропейського освітнього простору динамічно розвиваються у 48 країнах, які підтримали Болонську декларацію. Тривалий, більш ніж 20-річний період опрацювання та впровадження в освітній процес цих принципів дає можливість використовувати досягнення у реформуванні вищої освіти в країнах — учасницях Болонського процесу, проводити не тільки їх етапне узагальнення, але й корекцію напрямів їх упровадження, визначити пріоритетні напрями подальшого розвитку вищої освіти.

Розглянуті основні напрямки впровадження Болонського процесу та результати реформування вищої медичної освіти у Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця — одному з провідних вищих медичних навчальних закладів нашої країни. В сучасних умовах розвиток освіти пов'язаний із інтеграційними процесами, тому НМУ спрямовує свої плани на гармонізацію національної медичної освіти, яка має свої значні надбання, із європейською.

Практична значимість полягає в поетапному узагальненні досягнень у цьому напрямі та визначенні пріоритетів розвитку вищої освіти в університеті.

Ключові слова: Болонський процес, вища медична освіта, Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, гармонізація освіти.

Вища медична школа, як і освітня галузь нашої країни, перебуває на етапі реорганізації, спрямованої на підвищення якості освіти задля підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних професійно працювати в умовах цифровізації суспільства, розвитку технологій, розширення меж ринку праці. Виклики сьогодення, безумовно, передбачають істотні освітні зміни, які почалися у вищій освіті із прийняттям Болонської декларації, що спрямована на створення загальноєвропейського освітнього простору. Впровадження його принципів набуло свого динамічного розвитку як на теренах Європи, так і в кожній країні, котра підтримала цей процес. Нині Болонську декларацію підтримали 48 країн, які сформулювали вимогу щодо трансформації національних систем вищої освіти як завдання держави. Більш ніж 20-річний період опрацювання принципів створення загальноєвропейського освітнього простору дає можливість поетапно узагальнити досягнення в цьому напрямку та сформулювати пріоритетні напрямки подальшого розвитку вищої освіти¹.

Особливості та надбання національних систем освіти, зокрема і медичної, спонукали до гармонізації освітніх програм, що знайшло своє відображення у кінцевому результаті навчання. Як гармонізуючий кінцевий результат навчання було запропоновано компетентнісний підхід, що демонструє ступінь оволодіння студентом знаннями. Після вивчення навчальної програми студент не тільки має засвоїти знання, а й опанувати вміння та застосовувати їх на практиці. Саме можливість застосовувати вміння на практиці наближує студента до виконання своїх професійних функцій, що зменшує час опанування ним обраної професії.

Мета пропонованої статті — розглянути основні напрями впровадження Болонського процесу та результати реформування вищої медичної освіти в Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця, одному із провідних вищих медичних навчальних закладів нашої країни.

Починаючи з 1999 року на теренах Європи відбувається постійний євроінтеграційний процес у вищій освіті, який започаткувало ухвалення Болонської декларації, сутність якої полягає у створенні загальноєвропейського освітнього простору у вищій освіті. Євроінтеграційні зміни у вищій освіті передусім спрямовані на гармонізацію освітнього процесу в різних країнах, забезпечення його конкурентної спроможності, мобільність громадян та розширення території для працевлаштування.

¹ Єгор Стадний: Пріоритетами Болонського процесу до 2030 року мають стати збалансована академічна мобільність та посилені роль вищої освіти у досягненні Цілей сталого розвитку [Ел. ресурс]. — Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/news/prioritetami-bolonskogo-procesu-do-2030-roku-mayut-stati-zbalansovana-akademichna-mobilnist-ta-posilena-rol-vishchoyi-osviti-u-dosyag-nenni-cilej-stalogo-rozvitku-yegor-stadnij>; Стратегія розвитку вищої освіти України на 2021—2031 роки [Ел. ресурс]. — Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>.

Наша держава приєдналася до Болонської декларації, і починаючи із 2004 року в Україні відбувається реформування вищої, зокрема і медичної, освіти². В основу реформування були покладені принципи Болонської декларації, які впродовж двох десятиліть постійно вдосконалювалися, а перелік країн, які її підтримали, розширювався.

Після запровадження принципів Болонської декларації відбулася зміна підходу в навчанні. Якщо раніше навчання було зорієнтоване на викладача, а студент був підпорядкований викладачеві в освітньому процесі, то нині реалізація навчального процесу переорієнтована виключно на студента. Навчальне навантаження студента стало розраховуватися з використанням європейської системи накопичення та взаємозаліку кредитів — ЄКТС. Ця система допомагає не тільки у створенні навчальних програм, але й пропонує вимоги до студентів щодо отримання кредитів. Кредити можуть бути зараховані студенту тільки тоді, коли він продемонстрував володіння кінцевими результатами навчання. Крім того, ця система дозволяє планувати та оптимально використовувати навчальний час студента, оскільки вся його навчальна діяльність має бути оцінена в кредитах європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС). У зв'язку з цим вдосконалюються та змінюються методи викладання дисциплін з оцінюванням навчальної діяльності студента. Безперечним інноваційним внеском у навчальний процес стало запровадження модулів у викладанні дисциплін. Не лишилися поза реформуванням і навчальні плани, за якими відбувається додипломна підготовка фахівців для їхньої подальшої самостійної діяльності за обраною професією.

Можливість інтеграції вищої медичної освіти у європейський освітній простір базується на єдиних вимогах та підходах до освітніх програм, навчального плану, до оцінювання знань студентів, шляхів забезпечення якості освітнього процесу. Запровадження кредитної трансферної системи у навчальному процесі дає можливість інтегрувати навчальні плани медичних закладів вищої освіти України із навчальними планами в європейських медичних університетах. Завдяки цій інтеграції студенти отримали можливість вивчати окремі модулі з дисциплін в Європі без перерви у навчанні. Звісно, інтеграційні процеси у медичній освіті підвищують якість медичної освіти, клінічні знання студентів, надають освітньому процесу сучасності та динамізму.

Системи освіти, зокрема і медичної, в різних країнах мають свої особливості. Внаслідок цього виникають певні труднощі на шляху гармонізації освітніх програм. Проте гармонізація освіти в європейських країнах не передбачає приведення освітніх програм у різних країнах до одноманітності та уніфікованості. Для подолання розбіжності освітніх програм у 2000 році було запро-

² Стратегія розвитку вищої освіти України на 2021—2031 роки [Ел. ресурс]. — Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>.

ваджено багаторічний проект Тьюнінг³, завданням якого якраз і стала гармонізація освітніх структур у Європі.

Цей проект пропонує шляхи зближення навчальних програм у різних країнах та освітніх закладах, що дає можливість національним системам освіти використовувати власні здобутки та враховувати європейський досвід і надбання. Для того щоб відбулася гармонізація освітніх програм між різними освітніми закладами, їх навчальні плани та програми мають бути порівнянними, сумісними, прозорими. Така вимога знайшла свою реалізацію в кінцевому результаті навчання. Отже, навчальні плани та програми, попри їхнє різноманіття, мають узгоджуватися за кінцевим результатом навчання.

Кінцевий результат навчання відображає все те, що повинен знати, розуміти, бути здатним виконати студент після завершення навчання. Результати навчання можуть стосуватися як окремого модуля, курсу, так і періоду навчання. За результатом навчання відбувається присудження студенту відповідного кредиту.

Після вивчення навчальної програми студент не тільки оволодіває знаннями, але й опановує вміння і виявляє спроможність застосовувати їх на практиці. Здатність застосовувати вміння на практиці наближує студента до виконання його професійних функцій, а це зменшує час опанування ним обраної професії.

Отже, навчальні програми різних освітніх закладів можуть бути порівнянні та набувають сумісності виключно за таким комплексом, як кінцевий результат навчання, набуті компетентності, якими оволодів студент, та кількістю накопичених ним кредитів за освітньою програмою.

Національний медичний університет як один із провідних профільних ЗВО в медичній освітній галузі очолив нелегкий шлях реформування вищої медичної освіти в нашій державі, що засновувалися на принципах Болонської декларації.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця має славу історію, яка почалася у 1841 році, коли було засновано медичний факультет в університеті Св. Володимира у Києві. 2021 року Університет святкує своє 180-річчя. Упродовж тривалого історичного шляху наш університет залишався на передових позиціях у підготовці висококваліфікованих медичних кадрів як для нашої країни, так і для закордону. Сьогодні Університет — це передусім високопрофесійний науково-педагогічний колектив, один із найпотужніших у вищій медичній школі України.

Університет з 2004 року одним із перших в Україні перейшов на підготовку лікарів за новою методологією — європейською кредитно-трансферною системою і починаючи з 2011 року вручає своїм випускникам унікальний між-

³ Вступне слово до Проекту Тьюнінг — це гармонізація освітніх структур у Європі [Ел. ресурс]. — Режим доступу: https://www.unideusto.org/tuningeu/images/stories/documents/General_Brochure_Ukrainian_version.pdf.

народний освітній документ — Diploma Supplement — Додаток до диплома європейського зразка.

У 2016 році НМУ імені О.О. Богомольця пройшов незалежний зовнішній аудит міжнародної рейтингової системи Quacquarelli Symonds (QS) World University Rankings (Лондон, Велика Британія), що розраховується за методикою британської консалтингової компанії, тобто оцінюється викладання дисциплін, працевлаштування випускників, науково-дослідна робота, інтернаціоналізація, матеріально-технічна база, соціальна відповідальність, інклюзивність, загальні аспекти діяльності університету. Результатом цього аудиту стало отримання Національним медичним університетом імені О.О. Богомольця 3 зірок QS World University Rankings.

2019 року університет отримав 3 зірки QS Stars Rating System. Пройдено ліцензування системи управління якістю університету відповідно до оновленої версії міжнародного стандарту ISO.

За результатами щорічного консолідованого рейтингу закладів вищої освіти України за 2019 рік, НМУ імені О.О. Богомольця посів перше місце серед медичних ЗВО України і п'яте серед усіх вищих навчальних закладів нашої держави. Згідно з рейтингом за проектом ЮНЕСКО "ТОП-200 УКРАЇНА" у 2019 році університет посів XI місце серед ВМ(Ф)НЗ України.

За даними Інформаційно-освітнього ресурсу "Освіта.ua" у 2020 році Національний медичний університет імені О.О. Богомольця за консолідованим рейтингом вищих навчальних закладів України посів IX місце.

Упродовж 2005—2020 років заклад отримував почесні звання "Лідер сучасної освіти", "Лідер у створенні сучасних засобів навчання", "Лідер національної освіти".

Нині у світі спостерігається швидкий розвиток технологій, зокрема і в навчанні, значно розширюється співпраця держав, спрощується міждержавна мобільність та розширюється ринок праці. У сучасних умовах розвиток освіти пов'язаний із інтеграційними процесами, тому НМУ спрямовує свої плани на гармонізацію національної медичної освіти, яка має свої значні надбання, із європейською.

Упродовж декількох років у нашому університеті змінилася парадигма отримання знань студентами на додипломній освіті. Виключного значення набули студентоцентризоване навчання, кредитно-модульна організація навчального процесу, яка на початку стала аналогом ЄКТС у Європі, відводиться більше часу на самостійну навчальну підготовку студентів, започатковано рейтингове оцінювання їхніх знань, підвищилися вимоги до практичної клінічної підготовки студентів. Кожна клінічна дисципліна набула модульності. Після закінчення додипломного навчання студент отримує національний диплом про вищу освіту та Diploma Supplement, запровадження якого дає можливість подальшого навчання на теренах Європи.

Нині НМУ здійснює додипломну підготовку майбутніх лікарів згідно з принципами Болонської декларації, про що свідчать численні нагороди, які наш університет здобув на освітніх виставках в Україні. Сьогодення університетів характеризується автономністю і кожен освітній заклад самостійно відповідає за результат навчання своїх студентів, створюючи власні освітні програми. Але суспільство висуває нові, підвищені вимоги до якості знань, шляхів підготовки фахівців на додипломному рівні. У зв'язку з цим відбувається поступова реалізація компетентнісного підходу в навчанні. Цей підхід сприяє створенню умов для постійного підвищення освітнього та кваліфікаційного рівня майбутніх лікарів. На досягненні високого рівня компетентності зараз і зосереджений освітній медичний процес, у зв'язку з чим кафедри університету розробили нові навчальні програми. Ці навчальні програми власне й зорієнтовані на кінцевий результат навчання та оволодіння студентами низкою компетентностей. Кожна навчальна програма спрямована на розвиток у майбутнього фахівця компетентностей, яких потребує суспільство, сама особа під час своєї діяльності, зокрема і професійної. Запровадження компетентнісного підходу у навчанні якраз і є тією прив'язкою, завдяки якій наші навчальні плани можуть бути зіставлені з навчальними планами інших європейських освітніх медичних закладів.

Важливим внеском в опанування професійних компетентностей є запровадження в нашому університеті ОСКІ — іспитів, під час яких студенти демонструють свої вміння професійного лікарського спрямування.

Запровадження в Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця об'єктивного структурованого клінічного іспиту — ОСКІ є однією з сучасних навчальних технологій, яку було започатковано у Великій Британії. Впровадження цієї прогресивної технології для оцінювання рівня опанування компетентностями та практичними навичками студентами сприяла співпраці нашого університету з Ягеллонським університетом та Європейською асоціацією медичної освіти.

З наступного року атестація студентів буде проходити на основі результатів ЄДКІ. Етап-1, ЄДКІ. Етап-2 та ОСКІ, що дасть змогу продемонструвати не тільки медичні знання студентів, а й оволодіння професійними навичками.

На вченій раді університету було прийнято рішення про гармонізацію освітніх програм з європейськими. У зв'язку з цим в університеті було проаналізовано навчальні програми кількох відомих європейських ВМНЗ з Польщі, Німеччини, Австрії. Це дало можливість розпочати перегляд навчальних програм і зосередитися на гармонізації вітчизняних навчальних програм із дисциплін. Було переглянуто та створено новий навчальний план підготовки магістрів, в якому знайшла відображення гармонізація освітнього процесу відповідно до вимог Болонської декларації. Кафедри університету 1-3 навчальних курсів розробили нові, сумісні навчальні програми із дисциплін, які стали

більш сучасними та зорієнтованими на потребу оволодіння компетентностями, запропоновані курси за вибором, а студент отримав можливість самостійно визначати навчальну програму шляхом вивчення обов'язкових дисциплін, які становлять 75 % навчальних кредитів, та вибіркового дисциплін, які надають студенту 25 % кредитів. Значною подією в університеті було впровадження нового Положення про порядок оцінювання знань студентів під час поточного та кінцевого контролю з дисципліни в НМУ імені О.О. Богомольця, яке спрямовано на дотримання принципу студентоцентризму в навчальному процесі. Для глибшого запровадження в нашому університеті принципу мобільності у навчальному процесі було розроблено Положення про міжнародну академічну мобільність та відрядження за кордон у Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця, згідно з яким відбувається визнання та перезарахування результатів навчання (стажування) в європейських освітніх закладах. Базуючись на модульній структурі навчальних дисциплін для визнання отриманих знань за принципом мобільності, виняткового значення набуває зіставність модулів за їхнім розміром. Оволодіння сучасними медичними знаннями потребує відповідної навчальної літератури, у зв'язку з цим студенти набувають можливість вчитися за визнаними в Європі підручниками.

Сталою в університеті є тенденція до збільшення кількості іноземних студентів, зокрема і з англomовною формою навчання. Вищу медичну освіту в НМУ імені О.О. Богомольця здобувають студенти із 72 країн світу.

Важливою для нас стала участь НМУ у партнерській програмі Міжнародної кредитної мобільності Erasmus+ та співпраця з університетом Аристотеля (Греція), Технологічно-Гуманітарним університетом ім. Казіміра Пулавського в Радомі (Польща), Університетом Санко (Туреччина), університетом Вальядоліда (Іспанія), університетом Кардіфф Метрополітен (Велика Британія).

Таким чином, у Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця не тільки відбувається підвищення якості підготовки фахівців на додипломному рівні освіти, але й проводиться гармонізація освітніх програм, яка має євроінтеграційний напрям. Така освітня гармонізація дає можливість створення спільних навчальних програм двома та більше навчальними закладами відповідно до міжнародної освітньої інтеграції.

Список використаних джерел:

1. Стратегія розвитку вищої освіти України на 2021—2031 роки [Ел. ресурс]. — Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>.
2. Єгор Стадний: Пріоритетами Болонського процесу до 2030 року мають стати збалансована академічна мобільність та посилені роль вищої освіти у досягненні Цілей сталого розвитку [Ел. ресурс]. — Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/news/prioritetami-bolonskogo-procesu-do-2030-roku-mayut-stati-zbalansovana-akademichna-mobilnist-ta-posilena-rol-vishchoyi-osviti-ud-osyagnenni-cilej-stalogo-rozvitku-yegor-stadnij>.

3. Вступне слово до Проекту Тьюнінг — це гармонізація освітніх структур у Європі [Ел. ресурс]. — Режим доступу: https://www.unideusto.org/tuningeu/images/stories/documents/General_Brochure_Ukrainian_version.pdf.

Надійшла до редакції 15.09.2021

Iurii Kuchyn, Borys Mykhailychenko, Rimma Skrypnyk, Nataliia Hreben.
European Integration Direction at the Bogomolets National Medical University as a Requirement of Our Time

Today's challenges require improving of education quality, and therefore a pan-European educational space was created in Europe, which was based on the adoption of the Bologna declaration. The principles of the existence of a pan-European educational space are developing dynamically in 48 countries that supported the Bologna declaration. The long, more than 20-year period of development and implementation of these principles in the educational process makes it possible to use the achievements in the reform of higher education in the countries participating in the Bologna Process, to carry out not only their step-by-step generalization, but also to correct the directions of further development of higher education.

The main directions of Bologna Process implementation and the results of the reform of higher medical education at the Bogomolets National Medical University as in one of the leading higher medical educational institution in our country were considered. In modern conditions, the development of education is associated with integration processes, so NMU targets the plans to harmonize the national medical education, which has its own significant achievements, with the European one.

The practical significance lies in the step-by-step generalization of achievements in this direction and the determining of priority areas for the development of higher medical education at the university.

Key words: Bologna Process, higher medical education, Bogomolets National Medical University, harmonization of education.

CONTENTS

THE PRESS SERVICE OF THE MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE INFORMS	3
BOGOMOLETS NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY IS 180 YEARS OLD Iurii Kuchyn, Borys Mykhailychenko, Rimma Skrypnyk, Nataliia Hreben. European Integration Direction at the Bogomolets National Medical University as a Requirement of Our Time	7
SCIENTISTS ANALYSE	
Oleksiy Nestulya, Svitlana Nestulya. Criterion — Diagnostic Basis of Formation Competence of Future Teachers of Higher Education Institution	15
Viachaslau Rahojsa. A Portrait of the Epoch, or The Artists Who Linked and Still Join Ukrainian and Belarusian Cultures	30
Andriy Marchenko, Petro Masliak, Sergiy Uliganets. Religions and Religious Buildings of Kyiv as Components of the Sacred Status of the Kyiv	66
Serhii Vytkaiov, Volodymyr Vytkaiov. Admission Campaign — 2021: View from the Region	79
MODERN EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS	
Mykola Blyzniuk. Methodological System of Learning Fundamentals of Information Technologies	84
FROM HISTORY OF HIGH SCHOOL	
Petro Cholpan. Olexandr Zakharovych Holyk is the Rector of Taras Shevchenko Kyiv State University	101
Higher Education and Science: the Survey of Periodicals.....	109

Founder — The Ministry of education and science of Ukraine.

Publisher — Znannia Publishing Ltd.

Editorial Board: Kazymyr Levkivskyi, Kali Abdiev, Viktor Andrushchenko, Viktor Bazylevych, Volodymyr Bondar, Leonid Huberskyi, Roman Dodonov, Mykola Yevtukh, Taiana-Lidiia Deorditsa, Tetiana Kolomoets, Anatolii Konverskyi, Vasyl Kremen, Anatolii Kuzminskyi, Vasyl Kusherets, Ivan Nadolnyi, Ivan Prokopenko, Vasyl Tatsiy, Oleksandr Tymoshchuk, Olena Shevniuk, Valentyn Shcherbyna.

Редакційна колегія: Казимир Левківський (кандидат історичних наук, професор) — головний редактор, Калі Абдієв (доктор педагогічних наук, професор), Віктор Андрущенко (доктор філософських наук, професор, член-кор. НАН України), Віктор Базилевич (доктор економічних наук, професор, член-кор. НАН України), Володимир Бондар (доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України), Леонід Губерський (доктор філософських наук, професор, академік НАН України), Таяна-Лідія Деордіца (доктор педагогічних наук), Роман Додонов (доктор філософських наук, професор), Микола Євтух (доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України), Тетяна Коломoeць (доктор юридичних наук, професор), Анатолій Конверський (доктор філософських наук, професор, академік НАН України), Василь Кремень (доктор філософських наук, професор, академік НАН України), Анатолій Кузьмінський (доктор педагогічних наук, професор, член-кор. НАПН України), Василь Кушерець (доктор філософських наук, професор, член-кор. НАПН України), Іван Надольний (доктор філософських наук, професор), Іван Прокопенко (доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України), Василь Тацій (доктор юридичних наук, професор, академік НАН України), Олена Шевнюк (доктор педагогічних наук, професор), Валентин Щербина (доктор юридичних наук, професор).